

Kauppa- ja teollisuusministeriö
Aleksanterinkatu 4
00170 Helsinki

Asia lausunto Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivistä teollis- ja tekijänoikeuksien noudattamisen varmistamiseen tähtäävistä toimenpiteistä ja menettelyistä KOM(2003)46 lopullinen

Kauppa- ja teollisuusministeriö on pyytänyt IPR University Centeriltä lausuntoa otsikkoasiassa. Instituutti esittää lausuntonaan seuraavan.

Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin teollis- ja tekijänoikeuksien noudattamisen varmistamiseen tähtäävistä toimenpiteistä ja menettelyistä (KOM(2003)46 lopullinen) johdannossa todetaan, että väärentäminen ja tavaroiden laitton valmistaminen ja yleisemmin teollis- ja tekijänoikeuksien loukkaukset ovat laajeneva ilmiö ja muodostavat uhan kansantalouksille ja valtioille. Komission mukaan EU:n jäsenvaltioiden kansallisten seuraamusjärjestelmien erot ovat haitallisia sisämarkkinoiden moitteettomalle toiminnalle ja vaikeuttavat väärentämisen ja tavaroiden laittoman valmistamisen tehokasta torjuntaa. Direktiiviehdotuksen tavoitteena on tarjota ratkaisu tilanteeseen yhdenmukaistamalla teollis- ja tekijänoikeuksien noudattamista koskevat kansalliset säännökset.

Vaikka direktiiviehdotusta perustellaan lähes kokonaisuudessaan viittaamalla piratismiin ja sen tuottamiin ongelmiin, sovellettaisiin siinä säädettyjä toimenpiteitä myös kaikkiin muihinkin immateriaalioikeuksien loukkauksiin. Immateriaalioikeudellisista loukkauksista puhuttaessa on erotettava toisistaan piratismi, joka on tahallista rikollista toimintaa, ja kilpailevien yritysten väliset loukkaukset, jotka voivat syntyä esimerkiksi yrityksen pyrkiessä kehittämään omia teknisiä ratkaisujaan.

Ulottamalla direktiiviehdotuksessa esitetyt toimenpiteet myös kilpailijoiden välisiin loukkaustilanteisiin laajennetaan direktiiviehdotuksen soveltamisalaa huomattavasti yli sen, mikä alunperin on ollut tarkoitus. Direktiiviehdotuksessa pyritään itse asiassa harmonisoimaan kansalliset immateriaalioikeuksia koskevat seuraamus- ja prosessijärjestelmiä koskevat säännökset. Tästä aiheutuu huomattavia ongelmia subsidiariteetti- ja suhteellisuusperiaatteen kannalta. Näihin ongelmiin ei ehdotuksessa ole kiinnitetty huomiota.

Haluamme korostaa sitä, että piratismia tulee vastustaa ja pyrkiä luomaan uusia keinoja sen ehkäisemiseksi. Nyt käsiteltävänä oleva direktiiviehdotus tuntuu kuitenkin ylimitoitetulta, kun edes yhteisöoikeuksia koskevassa lainsäädännössä ei ole yhteisötasolla vastaavanlaisia säännöksiä. Ehdotus on lisäksi monin kohdin niin epämääräinen, ettei se tulisi johtamaan tavoiteltavaan yhdenmukaistumiseen.

Vaikka komission ehdotus on käsityksemme mukaan lähtökohdiltaan kyseenalainen, olemme tarkasteellut direktiiviehdotusta myös artikloittain. Liitämme lausuntomme liitteeksi yksityiskohtaisia kommentteja direktiiviehdotuksesta. Haluamme korostaa sitä, että direktiiviehdotus herättää erityisesti alan tutkijoiden piirissä laajaa kritiikkiä ja vastustusta, josta vain osa on ajanpuutteen vuoksi voitu poimia muistioon.

Helsingissä 12.5.2003

Niklas Bruun
Professori, johtaja
IPR University Center

LIITE Muistio direktiiviehdotuksesta KOM(2003)46 lopullinen